

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. oktober 2015
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Mia Schumacher
Sagsnr.: 2015-0037-0134
Dok.: 1759291

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 22 vedrørende forslag til lov om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning (L 29), som Europaudvalget har stillet til justitsministeren den 12. oktober 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Ane Røddik Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 22 fra Folketingets Europaudvalg vedrørende forslag til lov om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning (L 29):

”Ministeren bedes redegøre for kriterierne for udstedelse af en ransagningskendelse i samtlige øvrige 27 EU-lande sammenlignet med de danske regler. Spørgsmålet er tidligere stillet som REU alm. del – spørgsmål 122 (folketingsåret 2014-15, 2. samling).”

Svar:

1. Reglerne om ransagning findes i retsplejelovens kapitel 73 (§§ 793-800).

De almindelige betingelser for ransagning hos en mistænkt er fastsat i retsplejelovens § 794, stk. 1, hvorefter ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en mistænkt har rådighed over, kun må foretages, såfremt (1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt (*mistankekravet*) for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale (*kriminalitetskravet*), og (2) ransagningen må antages at være af væsentlig betydning (*indikationskravet*) for efterforskningen. For så vidt angår ransagning af boliger og husrum, dokumenter, papirer og lignende samt indholdet af aflåste genstande er det endvidere en betingelse, (1) at sagen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf (*kriminalitetskravet*), eller (2) at der er bestemte grunde til at antage (*indikationskravet*), at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen.

Ransagning må ikke foretages af skriftlige meddelelser eller lignende, som findes hos en mistænkt, og som hidrører fra en person, der efter reglerne i § 170 er udelukket fra at afgive forklaring som vidne i sagen. Det samme gælder materiale, som hidrører fra en person omfattet af § 172, når materialet indeholder oplysninger, som den pågældende efter § 172 er fritaget for at afgive forklaring om som vidne i sagen.

Retsplejelovens § 795 regulerer politiets mulighed for ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en ikke-mistænkt har rådighed over. Efter bestemmelsen kan ransagning kun ske, såfremt efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf (*kriminalitetskravet*), og der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen (*indikationskravet*).

Kompetence til at træffe afgørelse om ransagning er reguleret i retsplejelovens § 796, og det afhænger af indgrebets intensitet, hvem der kan træffe afgørelse om ransagning. Afgørelse om ransagning af boliger og andre husrum, dokumenter, papirer og lignende samt indholdet af aflåste genstande efter retsplejelovens § 793, stk. 1, nr. 1, træffes ved rettens kendelse. Såfremt øjemedet ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes, kan politiet træffe afgørelse om ransagning. I sådanne tilfælde skal politiet snarest muligt og inden 24 timer fra indgrebets iværksættelse forelægge sagen for retten med henblik på rettens godkendelse af indgrebet. Afgørelse om ransagning af andre genstande samt lokaliteter uden for husrum kan træffes af politiet.

Retsplejelovens § 798 indeholder en præcisering af proportionalitetsgrundsætningen, hvorefter ransagning skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader, herunder så vidt muligt uden at forårsage ødelæggelse eller beskadigelse, og uden at indgrebet på grund af tidspunktet for foretagelsen eller den måde, hvorunder det foretages, giver anledning til unødigt opsigt.

Herudover opstiller retsplejelovens § 799 en række skærpede betingelser for, hvornår der kan foretages ransagning, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed (såkaldt hemmelig ransagning). Sådanne ransagninger kan kun foretages, hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen (indikationskravet), og hvis efterforskningen vedrører en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 125 a, § 180, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, § 191, § 192 a, § 192 b, stk. 1-3, § 237, § 262 a, § 286, stk. 1, jf. § 276, § 288 eller § 289 (kriminalitetskravet). Hemmelig ransagning kan dog ikke foretages af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som nogen, der efter reglerne i § 170 er udelukket fra eller efter reglerne i § 172 er fritaget for at afgive forklaring om som vidne i sagen, har rådighed over.

2. For så vidt angår reglerne for ransagning i de øvrige 27 EU-medlemslande har Justitsministeriet til brug for besvarelsen af spørgsmål nr. 122 (Alm. del) af 25. august 2015 fra Folketingets Retsudvalg anmodet Udenrigsministeriet om via de danske ambassader at indhente en udtalelse fra de relevante myndigheder i de øvrige 27 EU-medlemsstater.

Justitsministeriet har modtaget svar vedrørende reglerne for ransagning i 24 medlemslande i EU. Justitsministeriet har ikke modtaget oplysninger fra de relevante myndigheder i Bulgarien, Slovenien og Storbritannien.

Ministeriet har fra en række landes relevante myndigheder alene modtaget uddrag af de relevante bestemmelser for ransagning i den nationale lovgivning. Fra visse lande har ministeriet modtaget den relevante lovgivning som supplerende bilag til besvarelsen. Modtagne uddrag fra den nationale lovgivning er indsat i skemaform i *bilag 1* til besvarelsen.

For så vidt angår Finland og Rumænien vedlægges lovgivning fra disse lande grundet deres omfang som selvstændige bilag (henholdsvis *bilag 3* og *4*).

Ministeriet har i øvrigt modtaget nedenstående oplysninger til brug for besvarelsen.

3. For så vidt angår Belgien har den danske ambassade i Bruxelles oplyst følgende:

”Belgisk Justitsministerium henviser til art. 15 i den belgiske grundlov, hvori der står følgende:

”Le domicile est inviolable : aucune visite domiciliaire ne peut avoir lieu que dans les cas prévus par la loi et dans la forme qu'elle prescrit” (“Hjemmet er ukrænkeligt: husbesøg må udelukkende finde sted i tilfælde forudset ved lov, og under forhold beskrevet i loven”).

Man refererer til art. 8 i den Europæiske Menneskerettighedskonvention for definition af ordet ”hjem”. Visse steder betragtes desuden som ”fredhelige” og i andre tilfælde kræves speciel procedure (diplomater, parlamentsmedlemmer, personer underlagt tavshedspligt).

Derudover refereres til den belgiske strafferetsplejelov (”Code d’instruction criminelle”). Det belgiske Justitsministerium oplyser, at en ransagelse i princippet kun kan gennemføres ved dommerkendelse. Loven beskriver dog to undtagelser: lovovertrædelse taget på ”fersk gerning” og ransagelse efter forgående samtykke. Lov af 6. juni 1969 fastsætter desuden specifikke regler for, hvornår på dagen en ransagelse ikke kan gennemføres, det være sig før kl. 05.00 og efter kl. 21.00. Undtaget er dog følgende situationer: hvis en specifik lovbestemmelse tillader det, lovovertrædelse taget på ”fersk gerning”, ransagelse efter forgående samtykke, nødopkald, oversvømmelse eller brand.

Bevismateriale indsamlet under en ulovlig ransagelse vil normalt ikke kunne bruges i en retssag, da det vil blive betragtes som ulovligt indhentet bevismateriale.”

For så vidt angår Frankrig har den danske ambassade i Paris oplyst følgende:

”Ifølge artiklerne 56-59, 76 samt 96 i fransk retsplejelov kan ransagning finde sted ikke blot i en bolig, men ligeledes på et kontor, på et hotelværelse eller i en campingvogn. Ransagning kan rettes mod mistænkte og vidner. Politiet eller gendarmeriet kan bryde ind i et lokale for at arrestere den efterlyste person, men reglerne ved en ransagning skal overholdes, hvis der finder en decideret gennemsøgning sted. Ransagning hos en person, der er fanget på fersk gerning sker under den offentlige anklagemyndigheds kontrol. Samme myndighed har kompetence ved indledende efterforskning af enhver anden overtrædelse. I rammerne af en bevisførelse skal ransagning derimod ske under den uafhængige undersøgelsesdommers kontrol og kræver en skriftlig tilladelse. Man taler her om en retsanmodning.

En ransagning kan finde sted mellem kl. 6.00 og kl. 21.00. En ransagning, der starter før kl. 21.00, kan afsluttes efter dette tidspunkt. I tilfælde af organiseret kriminalitet eller terrorisme kan en ransagning begynde uden for denne tidsramme.

Tilstedeværelse af en advokat

Under en ransagning kan de tilstedeværende personer tilbageholdes i den tid, gennemsøgningen varer, hvis der foreligger mulighed for, at disse sidder inde med oplysninger om de beslaglagte beviser. De har ikke ret til advokatbistand. Selv hvis en person er under varetægt, kan en ransagning foregå uden tilstedeværelse af en advokat.

Beskyttede erhverv

I nedenstående tilfælde skal en ransagning foretages direkte af en undersøgelsesdommer og ikke af politiet i overensstemmelse med artikel 56-1 og artikel 56-2 i den franske retsplejelov:

På et advokatkontor eller i en advokats privatbolig. Advokatformanden skal være til stede. Konfiskeringen skal have relation til den igangværende efterforskning.

I en lægepraksis, hos en notar eller en foged. Formanden for den relevante fagsammenslutning skal være til stede.

På en avis eller i en journalists privatbolig. Journalisters firmabiler drager fordel af samme beskyttelse. En ransagning må ikke have til formål at identificere en kilde, som beskrevet i loven af den 29. juli 1881, der omhandler pressefrihed.”

For så vidt angår de franske regler for ransagning med og uden beboerens samtykke henvises i øvrigt til *bilag 2*.

For så vidt angår Grækenland har den danske ambassade i Athen oplyst følgende:

”Udgangspunktet er den græske forfatnings bestemmelse (art. 9) om boligens ukrænkelighed.

Enhver undtagelse fra denne regel forudsætter som altovervejende hovedregel en forudgående retskendelse.

For at opnå en retskendelse skal politiet kunne godtgøre, at følgende kriterier er opfyldt:

1) Der skal være tale om efterforskning vedr. overtrædelse af straffelov (eller visse tilsvarende alvorlige overtrædelser af særlovgivning),

2) Der skal være rimelig grund til at antage (”when it can reasonably be assumed”), at den mistænkte eller væsentligt bevismateriale befinder sig i boligen, og ikke kan komme i politiets varetægt på anden vis end gennem ransagning.”

For så vidt angår Irland har den danske ambassade i Dublin oplyst følgende:

”Irsk lovgivning vedr. ransagningskendelser er omfattende og kompleks, og der eksisterer p.t. ikke en samlet enkeltstående juridisk ramme for anmodning om og gennemførelse af ransagninger i Irland.

På nuværende tidspunkt eksisterer over 100 love og 200 ministerielle bekendtgørelser, som regulerer forholdene omkring en ransagning, herunder kriterierne for en udstedelse af en ransagningskendelse. Disse har forskellige beskrivelser for, hvem der kan ansøge om ransagningskendelse – herunder rangering i politiet og i nogle tilfælde andre myndigheder end politiet. Ansøgeren skal argumentere for en objektiv mistanke eller overbevisning om, at man via ransagningen vil finde forhold, der er i strid med den lovgivning, hvorigennem ransagningskendelsen er ansøgt. Man skelner herunder mellem mistanke (suspicion) og overbevisning (belief) inden for den enkelte lov, hvor overbevisning kræver stærkere objektive argumenter.

Den irske "Law Reform Commission" er i færd med at gennemgå den irske lovgivning med henblik på at strømline og forenkle den juridiske ramme for ransagninger, således at der etableres en enkelt generel anvendelig lovramme vedrørende ransagningskendelser. Der er indsat et link til Kommissionens høringspapir, hvori flere detaljer fremgår: <http://www.lawreform.ie/2009/consultation-paper-on-search-warrants-and-bench-warrants.291.html>."

For så vidt angår Kroatien har den danske ambassade i Zagreb oplyst følgende:

Ransagning kan rette sig mod person, bolig/anden ejendom, bevægelige objekter og bankbokse, og reguleres af en retsplejelov, "Law on Criminal Proceedings" (ZKP)." Formålet med ransagningen er at søge efter gerningsmænd samt spor og ting af betydning for efterforskningen, når der er rimelig grund til at tro, at det eftersøgte befinder sig på stedet. Ransagningen sker normalt på begæring af anklagemyndigheden og efter retskendelse.

Undtagelsesvist kan ransagning under bestemte betingelser ske uden anmodning om kendelse og iagttagelse af formaliteter:

- Ved mistanke om brug af våben
- Når mistænkte tilhører en gruppe eller en kriminel organisation, evt. med tilknytning til udlandet, og som gør det nødvendigt at gennemføre ransagningen uventet
- Når ransagningen retter sig mod offentligt område
- Ved mistanke om at et forvarsel kan medføre, at de ting/spor, der søges efter, skjules, ødelægges eller skades
- Ved mistanke om at et forvarsel kan udsætte de ransagende personer for fare
- Når ejeren af ejendommen ikke er tilgængelig.

Undtagelsesvist og såfremt ransagningen skal ske øjeblikkeligt, idet øjemedet ellers vil forspildes, kan anklagemyndigheden ved en bestemt række mere alvorlige forbrydelser selv beordre ransagning. Det sker ved fuldmagt/kendelse bilagt forklaring og med efterfølgende underretning til dommeren:

- Forbrydelse mod menneskeheden og mod menneskelig værdighed
- Ved forbrydelser med mindst fem år i strafferammen
- Mord
- Mord under skærpene omstændigheder
- Kidnapning
- Ulovlig indespærring
- Ulovlig produktion og salg af narkotika

- Ulovlig produktion og salg af forbudte substanser i forbindelse med sport
- Pengehvidvask
- Ydelse og modtagelse af bestikkelse under forskellige former
- Etablering af en kriminel organisation
- Involvering i organiseret kriminalitet
- Læk af fortrolig information
- Spionage
- Mord eller kidnapning af en person, der står under international beskyttelse
- Forbrydelse begået af en kriminel organisation indenfor dens aktivitetsområde.

Endelig kan den efterforskende myndighed/politiet under visse betingelser selv beslutte at ransage og med efterfølgende underretning af anklagemyndigheden:

- Hvis det er nødvendigt for at forhindre fare for liv og helbred eller skade på ejendom i større skala
- For at sikre spor og bevis der er tæt relateret til en forbrydelse, der efterforskes
- Hvis der er mistanke om at den pågældende person har våben eller andre angrebsremedier på sig
- Det er uomgængeligt nødvendigt at trænge ind i lokaliteter for at anholde en lovbrøder i en sag med mindst tre års fængsel i strafferammen
- Politiet har den nødvendige bemyndigelse til at trænge ind, jfr. en særlov.

For så vidt angår Letland har den danske ambassade i Riga oplyst følgende:

“According to the Criminal Procedure Law of Latvia a search is one of investigation actions with the aim to search by force of premises, terrain, vehicles, and individual persons for the purpose of finding and removing the object being sought, if there are reasonable grounds to believe that the object being sought is located in the site of the search.

A search shall be conducted for the purpose of finding objects, documents, corpses, or persons being sought that are significant in criminal proceedings. A search shall be performed with a decision of an investigating judge or court.

A decision by an investigating judge can be made on the basis of a proposal of a person directing the criminal proceedings (an investigator or a prosecutor) with materials attached thereto. The decision must indicate what kind or type evidence will be searched for. In urgent cases when there is reasonable doubts that possible evidence can be destroyed, hidden, or

damaged, a search can be performed with a decision of the person directing the proceedings.

If a decision is taken by an investigator then a search shall be performed with the consent of a public prosecutor. In these cases a person directing the proceedings shall inform an investigating judge regarding the search not later than the next working day after conducting thereof, presenting the materials that justified the necessity and emergency of the investigative action, as well as the minutes of the investigative action. The judge shall examine the legality and validity of the search. If the investigative action was conducted illegally, the investigating judge shall recognise the acquired evidence as inadmissible in criminal proceedings, and shall decide on the actions with the seized objects.

A decision on a search is not necessary in conducting a search of a person who is being detained, as well as in the case if a search of premises or a geographical territory which also includes a search of the vehicles and persons located therein.”

For så vidt angår Luxembourg har den danske ambassade i Bruxelles oplyst følgende:

”I strafferetsplejelovens (Code d’instruction criminelle) artikel 65 er principperne for en ransagelse fastsat. En ransagelse kan gennemføres på alle steder, hvor det formodes at finde nyttigt materiale til belysning af en sag, og det kan kun ske imod indhentning af en forudgående dommerkendelse. Ifølge loven er der dog to undtagelser for, hvornår en ransagelse kan finde sted uden dommerkendelse: 1) I tilfælde af åbenlys lovovertrædelse; eller 2) efter forudgående samtykke.

En ransagelse må ikke gennemføres før kl. 6.30 og efter kl. 20.00.

Ved åbenlyse kriminelle lovovertrædelser (Flagrant crime et délit) (artikel 30) gør en særlig procedure sig gældende, fastsat i artikel 33 (1) i strafferetsplejeloven. Offentlige myndigheder har i sådanne tilfælde øgede beføjelser: Uden forudgående dommerkendelse kan myndighederne foretage en ransagelse på alle tider af døgnet med henblik på sikring af relevant bevismateriale. For at en ransagning uden kendelse kan finde sted, kræver det enten 1) at personen – hvis hjem ransages – er tilstede under ransagelsen; 2) at myndighederne har en uafhængig repræsentant med under undersøgelsen; eller 3) at to vilkårlige personer er tilstede for at bevidne ransagningen. Beslaglagt materiale kan først fjernes fra ’hjemmet’, når politirapporten for forløbet er underskrevet af tilstedeværende vidne/vidner.”

For så vidt angår Nederlandene har den danske ambassade i Haag oplyst følgende:

”De detaljerede bestemmelser om ransagning er beskrevet i kapitel 3 i loven om strafferetspleje.

Tilgangen til ransagning er grundlæggende baseret på en opdeling i to kategorier:

1. Private hjem og kontorer for særligt beskyttede erhverv (såsom advokater, notarer, læger og præster). I denne kategori nyder de beskyttede erhverv en særligt privilegeret beskyttelse, hvor der stilles krav om ekstra garanti.
2. Andre steder.

Ad 1) For den første kategori vil det som udgangspunkt altid være en ”undersøgelsesdommer” (examining magistrate) som tager stilling til og foretager ransagningen, jfr. art 110. Dette sker i sagens natur efter anmodning fra anklagemyndigheden. Denne dommer tager stilling til procedureskridt i forbindelse med efterforskningen (retskendelse, telefonaflytning, varetægtsfængsling mm.), men deltager ikke som dommer i de egentlige retssager, jfr. ovenfor. I det efterfølgende vil udtrykket ”undersøgelsesdommer” blive anvendt. Der er krav om, at dommeren er fysisk tilstede under ransagningen og denne foregår i vedkommendes navn. I praksis vil dommeren være til stede ved, men den faktiske ransagning foretages af politiet.

Der er ikke formuleret egentlige kriterier for ransagningskendelse. Vurderingen af, om det er nødvendigt i en efterforskning, foretages af dommeren ud fra et skøn om, om det er nødvendigt.

Undersøgelsesdommeren kan i undtagelsestilfælde delegere ransagningen til anklageren, som i givet fald skal være til stede under ransagningen. Delegation kan ske, hvis dommeren er forhindret grundet andre pligter. Delegation kan ikke finde sted, når der er tale om ransagning i kontorer for de særligt beskyttede erhverv (såsom advokater, notarer, læger og præster). Der er tale om samme gruppe af personer, som kan afvise at give vidneforklaring med henvisning til klientprivilegiet. Delegationsmuligheden fortolkes strengt. Her skal dommeren være til stede.

Ad 2) For den anden kategori af steder (som omfatter restgruppen) vil det som udgangspunkt være anklagemyndigheden, som tager stilling til spørgsmålet om ransagning (artikel 96c). En ransagning er tilladt, hvis den strafbare handling tages på fersk gerning eller hvis der er formodning om en forbrydelse som beskrevet i artikel 67, stk.

1. Anklageren vil typisk være til stede under ransagningen. Men denne kan også delegeres til en politiofficer.

Efter artikel 67, stk. 1, skal der være tale om efterforskning af en af følgende overtrædelser:

1. At der er tale om en forbrydelse, hvor strafframmen er over 4 år, *eller*
2. Overtrædelse af en række specifikke paragraffer i straffeloven, som ikke har en strafferamme på over fire år. Der er ikke nogen systematisk inddeling. Artiklen opremser bestemmelserne en for en. Eksempelvis er overtrædelse af visse bestemmelser om vold og narkotika nævnt.
3. Endelig henvises til en række grove overtrædelser af bestemmelser i særlovgivningen om: dyresundhed og dyrevelfærd, trafik, militærnægtelse, spillemyndighed, narkotika, våben, revision og tilhold.

Hvis der er tale om situationer uden for de ovenfor beskrevne vil en ”undersøgelsesdommer” kunne tillade ransagningen.

Sammenfattende gælder med andre ord at undersøgelsesdommere kan foretage ransagninger i alle kategorier (boliger, de privilegerede erhverv samt restgruppen) og i alle situationer. Det er op til dommeren. For anklagemyndighedens vedkommende er adgangen som udgangspunkt begrænset i forhold til kategori 2 (restgruppen) og forhold til de strafferetlige forhold, som er på tale (begrænsningen i art. 67 (1)).”

For så vidt angår Polen har den danske ambassade i Warszawa oplyst følgende:

“Criteria for a search warrant are regulated by the Code of Criminal Procedure of Poland (CCP), issued 6th June 1997, Chapter 25.

In accordance with CCP art. 220, §1

a search warrant can be issued by the court or the Prosecutor’s Office and executed by the prosecutor or the Police (if instructed by the court or the prosecutor). In certain cases, specified by the act of law, the search warrant can be executed by other authorities (e.g. the Internal Security Agency Officers, Polish Border Guard, the Forest Guard).

In accordance with CCP art. 220, §2

The court’s or the prosecutor’s order must be passed to the person, whose property is to be searched.

In accordance to §78, point 1 of the Regulations of the Prosecutor’s Office, in the search warrant there must be

specified a purpose of the search and indication of a suspected person, who should be detected, detained or frog-marched (*doprowadzony*); or things to be detected or withheld, as well as the name and address of the person (or the name and address of the institution), at whose premises these activities are to be carried out, and the body performing the task. In support provisions the evidence or circumstances, which give reason to believe that the suspected person or objects are in the place indicated in the search warrant, should be stated.

In accordance with CCP art. 217, §3

In case of urgency, if the decision of the court or the Prosecutor's Office could not be issued, the authority carrying out the search may present a warrant issued by a head of their unit or an identity card/licence card and carry out the search. Immediately after the search the authority, which has carried out the search must apply to the court or the Prosecutor's Office for approval of the search. The approval of the search issued by the court or the Prosecutor's Office must be, on demand of the searched person, presented to the searched person within 7 days from the search. The searched person must be instructed that he or she has the right to demand a search approval."

For så vidt angår Portugal har den danske ambassade i Lissabon oplyst følgende:

"Principperne for ransagningskendelse er fastsat i portugisisk straffelov (*Código de Processo Penal*) DL n.º 78/87 af 17. februar 1987, artikel 174.

Der kan udstedes ransagningskendelse, når der foreligger indikationer på, at materiale relateret til en lovovertrædelse eller som kan indgå i bevisførelse, eller den sagsøgte selv eller anden person, der bør tilbageholdes, befinder sig et sted, der ikke er frit tilgængeligt eller offentligt. Ransagningskendelsen skal som udgangspunkt udstedes af en dommer og er gyldig i højst 30 dage. Ransagning af boliger må kun foretages i tidsrummet kl. 07-21.

Der kan tages forbehold overfor ovenstående i følgende tilfælde:

- ved terrorisme, voldelig eller meget organiseret kriminalitet, og når der er begrundet mistanke om en umiddelbart forestående kriminel handling og overhængende personfare,
- når den tilsigtede person indgiver dokumenteret samtykke,
- når det er åbenlyst, at den tilsigtede person har begået en handling, der udløser fængselsstraf.

I disse tilfælde kan ransagningskendelsen også udstedes af anklagemyndigheden eller kriminalpolitiet.

For så vidt angår Sverige, har den danske ambassade i Stockholm oplyst følgende:

”Ifølge svensk lovgivning kan der udstedes en ransagningskendelse, hvis der er grund til at tro, at der er blevet begået en forbrydelse, der kan medføre fængselsstraf. Ransagning af hus, lokale eller aflukket opbevaringssted skal ske med det formål at lede efter genstande, der kan blive beslaglagt eller tilbageholdt, eller på anden måde bestemme forhold der kan være relevant for den strafferetlige efterforskning eller konfiskation af udbytte fra kriminel aktivitet. En ransagningskendelse kan ligeledes udstedes, hvis der er særlig grund til at tro, at en eftersøgt opholder sig på det pågældende sted.

Det oplyses, at politiet kan foretage en ransagning uden dommerkendelse, hvis der er fare forbundet med at udsætte ransagningen.”

Det fremgår i øvrigt, at den svenske lovgivning for ransagning (28 kapitel, 1-15 § i Rättegångsbalk (1942:740) kan tilgås via følgende link: <https://lagen.nu/1942:740>.

For så vidt angår Tjekkiet har den danske ambassade i Prag oplyst følgende:

”Kriterierne for udstedelse af ransagningskendelser i Tjekkiet findes i den tjekkiske straffelovs paragraf 82-85. En ransagningskendelse kan udstedes, hvis der er grund til at mistænke, at personer eller genstande, som er vigtige for en efterforskning, findes i den bygning eller område, der ønskes ransaget. Den præcise procedure vedrørende udstedelsen af en ransagningskendelse afhænger af, hvilket slags område der er tale om. Hvis der er tale om personer eller bygninger til beboelse skal ransagningskendelsen udstedes af en dommer, mens der i tilfælde af andre former for bebyggelse samt for jordområder eller lignende også kan gives tilladelse fra statsanklageren forud for retssagen. Ransagningskendelsen skal gives til personen når ransagningen udføres; og hvis det ikke er muligt, senest 24 timer efter.”

For så vidt angår Ungarn, har den danske ambassade i Budapest oplyst følgende:

”Ransagning defineres ifølge Ungarns kriminalret som dels en gennemsøgning af hus, lejlighed, områder tilknyttet hertil, og

køretøj, og dels en undersøgelse af informationssystemer (computere m.v.) installeret i førnævnte lokaliteter.

En ransagningskendelse kan udstedes, når det med rimelighed kan antages, at det vil resultere i:

- I. Pågribelse af en person, der har begået en kriminel handling
- II. Afdækning/optrævling af spor i forbindelse med en kriminel handling
- III. Lokalisering af bevismateriale eller objekt med henblik på konfiskering

En ransagningskendelse kan kun udstedes af en domstol eller en anklagemyndighed, og så vidt muligt skal kendelsen (fsva. punkt II og III) anføre hvad eller hvem, der forventes lokaliseret. Som en generel regel skal ransagningen udføres i nærværelse af vedkommende person (eller repræsentant herfor), som underrettes om ransagningen før den foretages. Ransagningen vil stoppe, når vedkommende person efter påbud afgiver det pågældende objekt (eller overgiver sig, hvis der er tale om en person). Ransagningen vil kunne fortsætte såfremt der er formodning om, at andre objekter jf. pkt. I, II og III, vil kunne lokaliseres.

Anklagemyndigheden kan anvise en ransagning af notarkontorer, advokatkontorer, sundhedsinstitutioner mv. uden en dommerkendelse, hvis en ellers forsinket udførelse af ransagningen ventes at kunne sætte fremskaffelsen af objekterne, jf. pkt. I, II og III, på spil. Dommerkendelsen kan udstedes efterfølgende.”

For så vidt angår Østrig har den danske ambassade i Wien oplyst følgende:

”For hele efterforskningsprocessen, specielt tvangsforanstaltninger, gælder retningslinjerne om forholdsmæssighed ifølge § 5 StPO. Ifølge disse skal enhver indskrænkning af rettigheder stå i passende forhold til lovovertrædelsen, mistanken og forventede udgang. Under flere foranstaltninger er den at vælge, som indskrænker den berørtes rettigheder mindst muligt.

En ransagning er ifølge § 119 StPO tilladt, hvis det grundet bestemte kendsgerninger kan antages, at der på stedet befinder sig en person, som mistænkes for en strafbar handling, eller genstande eller spor, som skal beslaglægges og undersøges. Ransagning kan i en enhver efterforskning med mistanke om strafbar handling gennemføres mod såvel skyldige som mod tredje part.

Retligt gennemføres en ransagning af kriminalpolitiet efter kendelse fra statsadvokaturen, som ex ante bevilges af retten. I

hastende sager er det også muligt at indhente en foreløbig mundtlig kendelse og bevilling; kan dette ikke arrangeres, er det muligt ved truende fare at foretage ransagning uden bevilling. Ved sidste mulighed skal en afgørelse fra retten om tilladelse til ransagning indhentes efterfølgende.

Før en ransagning skal den berørte opfordres til at godkende samme eller frivilligt at udlevere det søgte. Den berørte har ret til at være til stede ved ransagning.

Er indehaver af boligen ikke tilstede, kan en voksen medbeboer gøre brug af sine rettigheder. Er dette heller ikke muligt, skal to udenforstående og troværdige personer træde til, dog ikke nærmere defineret af hvem disse udpeges. Kun ved truende fare må der ses bort fra dette. Ved ransagning af lokaler kun til erhvervsmæssigt brug tilhørende en af de i § 157, omtalte persongrupper, er medvirkning af en repræsentant fra den enkelte interesseorganisation (f.eks. ved advokater en repræsentant fra advokatforbundet) henholdsvis medieindehaveren eller en af ham navngiven repræsentant påbudt.

En bekræftelse på ransagning og dennes resultat samt i givet fald statsadvokaturens kendelse og rettens afgørelse skal udleveres eller sendes til den berørte med det samme og senest inden for 24 timer.”

Det bemærkes, at spørgsmålet tidligere er stillet til justitsministeren som spørgsmål nr. 122 (Alm. del) af 25. august 2015 fra Folketingets Retsudvalg.